

LIPFA

Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacija

GAIRĖS

**Dėl III pakopos
pensijų fondų dalyviams
teikiamos informacijos**

2021 m.

I. ĮŽANGA

Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacija (toliau **LIPFA** arba **Asociacija**) yra nepriklausoma organizacija, vienijant keturias Lietuvos investicijų valdymo įmones (UAB „Swedbank investicijų valdymas“, UAB „Luminor investicijų valdymas“, UAB „INVL Asset Management“ ir UAB „SEB investicijų valdymas“), valdančias II ir III pakopos pensijų fondus, kolektyvinio investavimo subjektus, teikiančias kitas investicines paslaugas bei vykdančias kitą investicinę veiklą.

Asociacija tiki, kad didesnis III pakopos pensijų fondų dalyvių bei potencialių dalyvių (**Klientų**), o kartu ir visuomenės,

informuotumas vaidina svarbų vaidmenį ir Klientams priimant teisingus investicinius sprendimus, įskaitant III pakopos pensijų fondo pasirinkimą, ir siekiant tvarios finansų rinkos plėtros.

Tuo tikslu Asociacija, siekdama aukštesnio Klientų aptarnavimo standarto, parengė šias gaires (**Gairės**), apibrėžiančias tam tikrus papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondų (**III pakopos pensijų fondai**) dalyviams teikiamos informacijos aspektus.

Gairės parengtos bendradarbiaujant su III pakopos pensijų fondų valdymo veiklą prižiūrinčia institucija – Lietuvos banku.

II. REIKŠMINGOS PASTABOS

Gairės nustato papildomus informacijos pateikimo ir atskleidimo reikalavimus Klientams greta tų, kurie nustatyti teisės aktuose.

Gairės nepakeičia ir nemažina teisės aktuose nustatytų informacijos pateikimo reikalavimų apimčių, įskaitant pagrindinės informacijos investuotojams dokumento (kaip apibrėžta LR kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme) ar pagrindinės informacijos investuotojams dokumento (kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 583/2010).

Nors Gairėse aiškumo dėlei pateikiamos nuorodos į tam tikrus teisės aktus, tačiau Gairėmis nėra siekiama atkartoti ar susisteminti visų teisės aktuose nustatytų informacijos pateikimo ir atskleidimo reikalavimų.

Nors Gairės negali būti laikomos privalomą teisinę galią turinčiu dokumentu, tačiau jų bendro sutarimo pagrindu įsipareigojo laikytis visos Asociacijos narės. Gairės taikomos nuo **2021-10-01**.

Esant poreikiui ir sutarus LIPFA narėms, Gairės gali būti pakeistos ir (ar) atnaujintos.

Aktuali galiojančių Gairių redakcija skelbiama viešai Asociacijos interneto svetainėje www.lipfa.lt.

III. IKI PENSIJŲ KAUPIMO SUTARTIES SUDARYMO TEIKIAMA INFORMACIJA

Pensijų kaupimo bendrovė greta kitų dokumentų (taisyklių, pensijų kaupimo sutarties, pagrindinės informacijos investuotojams dokumento ir kitų pagal teisės aktus privalomų dokumentų) kiekvienam valdomam III pakopos pensijų fondui rengia informacinį dokumentą (toliau Informacinis dokumentas), kuriame pateikiama svarbiausia informacija apie dalyvavimo III pakopos pensijų fonde sąlygas.

Informaciniame dokumente pateikiama informacija apie:

- pensijų kaupimo sutarties nutraukimo sąlygas ir būdus;
- jei pensijų fondo taisyklėse numatytas toks apribojimas – informacija apie draudimą nutraukti pensijų kaupimo sutartį nepereinant į kitą pensijų fondą iki sukaks pensinis amžius, arba minimalų privalomo dalyvavimo pensijų fonde laiką, kuriam nepraėjus dalyvis neturi teisės nutraukti pensijų kaupimo sutarties, nepereidamas į kitą pensijų fondą;
- pensijų kaupimo įmokų mokėjimo būdus ir tvarką;
- pensijų išmokų mokėjimo būdus ir tvarką;
- tai, kaip yra vykdomas III pakopos pensijų fondo tinkamumo vertinimas ir periodinis dalyvių informavimas apie dalyviams/jiems rekomenduojamos rizikos III pakopos pensijų fondus (pagal Gairių IV skyriaus nuostatas);
- investavimo strategiją, dalyvių amžiaus grupes, kurioms kiekvienas iš III pakopos pensijų fondų yra tinkamiausias, įspėjimus apie galimas rizikas kaupiant ne savo amžiaus grupėje;
- visas pensijų kaupimo sutarties išlaidas ir kitus susijusius mokėjimus pagal pensijų kaupimo sutartį, įskaitant mokesčių įtaką galimai grąžai;
- III pakopos pensijų kaupimo sutartims valstybės taikomą apmokestinimo tvarką;
- kai III pakopos pensijų kaupimo produktų platinimo paslaugas teikia ne pati pensijų kaupimo bendrovė ar jos darbuotojas, o susijęs asmuo – informaciją apie platintoją (juridinio asmens pavadinimas, įmonės kodas, buveinės adresas, kontaktinė informacija; fizinio asmens vardas pavardė, adresas ir (ar) kita kontaktinė informacija, įskaitant informaciją apie tai, kad jis nėra pensijų kaupimo bendrovės darbuotojas, informacija apie to asmens santykio su pensijų kaupimo bendrove pobūdį).

Informaciniame dokumente gali būti pateikiama ir kita, pensijų kaupimo bendrovės nuomone, dalyviui reikšminga informacija.

Informacinis dokumentas rengiamas „paprasčia“ (t. y. ne profesine) kalba, informacija pateikiama glaustai ir aiškiai, vengiant specialių, specifinių sąvokų, esant galimybei pateikiant pavyzdžius, grafikus, lenteles ir pan.

Informacinis dokumentas pateikiamas prieš sudarant pensijų kaupimo sutartį, kad potencialus dalyvis galėtų iš anksto su juo susipažinti ir įvertinti pateiktą informaciją.

Informacinis dokumentas dalyviams ir (ar) potencialiems dalyviams pateikiamas laikantis šių principų:

- informacija pateikiama raštu;
- dokumentas pateikiamas prieš sudarant pensijų kaupimo sutartį, kad potencialus dalyvis galėtų iš anksto su juo susipažinti ir įvertinti pateiktą informaciją;
- dokumentas pateikiamas popieriuje ar kitoje patvarioje laikmenoje (įskaitant elektronines priemones) arba interneto svetainėje, jeigu tenkinamos tam nustatytos sąlygos (analogiškai, kaip nustatyta pagrindinės informacijos investuotojui dokumentui);
- visais atvejais Informacinis dokumentas skelbiamas pensijų kaupimo bendrovės interneto svetainėje greta kitos konkretaus III pakopos pensijų fondo informacijos.

IV. DALYVIŲ POREIKIŲ NUSTATYMAS IR III PAKOPOS PENSIJŲ FONDO TINKAMUMO VERTINIMAS

Siekdamos veikti rūpestingai, profesionaliai bei kliento interesus laikydamos prioritetu, pensijų kaupimo bendrovės pensijų kaupimo sutartį sudarantiems Klientams turėtų pasiūlyti rinktis dalyvavimą tame III pakopos pensijų fonde, kuris geriausiai atitinka Kliento poreikius.

Pensijų kaupimo bendrovės, atsižvelgdamos į III pakopos pensijų kaupimo fondo, kaip finansinio produkto, ypatumus ir specifiką, įskaitant tai, jog tai yra viena iš šalies pensijų kaupimo sistemos sudedamųjų dalių (greta socialinio draudimo pensijos ir pensijos kaupimo II pakopos pensijų fonduose), vadovaujasi prezumpcija, kad visų III pakopos pensijų fondų dalyvių pagrindinis tikslas ir poreikis yra sukaupti lėšų pensijai. Kartu pensijų kaupimo bendrovės gali įvertinti, kokio amžiaus dalyviams (ar jų grupėms) kiekvienas iš valdomų III pakopos pensijų fondų yra tinkamiausias, atsižvelgiant į fondo rizikos laipsnį (įskaitant rizikingesnių ir mažiau rizikingų finansinių priemonių santykį portfelyje). Dėl šių priežasčių Kliento amžius (ir kartu laikotarpis iki pensinio amžiaus arba kito amžiaus, kuris suteikia teisę gauti pensijų išmoką iš III pakopos pensijų fondo) yra objektyvus kriterijus, pagal kurį dalyvis gali pasirinkti (o pensijų kaupimo bendrovė – pasiūlyti) Kliento tikslus atitinkančio rizikos profilio III pakopos pensijų fondą.

Kliento amžius yra objektyvus kriterijus, pagal kurį dalyvis gali pasirinkti tikslus atitinkančio rizikos profilio III pakopos pensijų fondą.

Todėl pensijų kaupimo bendrovės, teikdamos informaciją, konsultacijas ar rekomendacijas dėl dalyvavimo III pakopos pensijų fonde, Kliento amžių vertina kaip pagrindinį ir vienintelį kriterijų tinkamo pensijų fondo pasirinkimui. Tuo tikslu III pensijų pakopos sutarties sudarymo metu pensijų kaupimo bendrovės:

- įvertina potencialaus dalyvio amžių ir pateikia pasiūlymą (rekomendaciją) dėl tinkamo pagal amžių III pakopos pensijų fondo;
- pateikia pasiūlymo (rekomendacijos) pagrindimą, pabrėžiant, kad siūlomas III pakopos pensijų fondas parinktas atsižvelgiant į dalyvio amžių ir fondo rizikingumą bei darant prielaidą, kad sutarties sudarymo tikslas yra kaupimas pensijai;
- pateikia informaciją apie fondo rizikos valdymą ateityje ir esminių datų nurodymą, kada Klientui reikėtų atlikti investavimo rizikos mažinimo veiksmus (pensijų fondo keitimą ir kt.);
- informuoja apie papildomas rizikas, susijusias su netinkamos rizikos pensijų fondo pasirinkimu;
- pateikia III pakopos pensijų fondų rizikos profilio palyginimą, įskaitant informaciją apie tai, kokio amžiaus dalyviams ar jų grupėms fondas yra tinkamas.

Be to, pensijų kaupimo bendrovės ir po pensijų kaupimo sutarties sudarymo papildomai informuoja dalyvius apie rekomenduojamos rizikos III pakopos pensijų fondus (pvz.: atkreipiant dėmesį, kad dalyvių pagal amžių pasirinktas fondas yra per daug rizikingas ar per konservatyvus; artėjant pensiniam amžiui (pvz. likus 7 m. iki pensijos) pasiūlant keisti pensijų fondą, jeigu dalyvis kaupia per rizikingame pensijų fonde ir pan.). Šis informavimas gali būti vykdomas tiek kartu su metinėmis ataskaitomis, teikiamomis pagal teisės aktų reikalavimus, tiek kartu su kitais pagal teisės aktų ar III pensijų fondo taisykles teikiamais pranešimais, tiek bet koku kitu būdu.